

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Feria III. Post Dominicam IV. Quadragesimæ. Ascendit Iesus in templum, & docebat: & mirabantur Iudæi dicentes, Quomodo hic literas scit, cum non didicerit? Ioannis 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

3. Hi sunt Nabuchodonosores; Dan. 3. qui post plura beneficia inuasa, distracta; euerſaq; templa demū statuam auaritiæ, vel luxuriæ sibi collocant: quasi rem preclare geſſiſſent. Deniq; vero toti obbruſcunt in beſtias verſi infernales. 4. Hi sunt iſti Balthaſariani templorum prædones, quorum ſe prædis ſaginant epulantes; vſque dum eis ſubito ſuperueniat interitus. 5. Sunt Heliodoriani, 2. Mach. 3. ſpoliatores templi. Væ, & flagellabuntur ſimiliter atrocius.

A Deo, & Angelis puniendi.

O vos Angeli, templorum, ararumque tutelares; hos pro meritistractate pertinaces. 1. Sicut è cœli templo profanos violatores Luciferianos exturbatiſtis. 2. E Paradisi larario ſacro protopeccatores eieciſtiſ. 3. E choro Apoſtolorum Iudam: 4. Sic hoſce coruos ex arca expelſite. Sed adhuc manus Domini eſt extenta, armataq; flagello. Væ ab iſtu: Fugite a ventura ira. Nolite Domum meam facere ſpeluncam latronum. Vos aliis Eccleſiam, ac cœlum reſeratiſ; & ipſos vos excludetiſ?

Hæretici.

II. Sed & hæretici Domum Dei faciunt ſpeluncam latronum. Latrones ipſi ex ea egreſſi, quod eam latrociniiſ compleuerunt? In hoſ, Ieſu flagellum para, ac vibra; hoſ eiſce animarum nundinatores, ac diuenditores. Quid? Vel ipſam SS. Trinitatem vendunt, produnt, blaſphemāt. Vendunt, proterunt Chriſtum, Sacramenta, Sacra omnia, Sanctoſ, Vota, Monaſteria, ieiunia, &c. Vos, voſ ſeciſtiſ eam ſpeluncam latronum.

Sacerdotum ſanctimonia ornetur.

III. Quo honeſtior eſſe ac ſanctior vita, vocatioque Sacerdotiſ allaboret. Metuat flagellum Dei: latronum exempla punitorum, ac eiectorum. Sed priuſquam euellerentur, exaruerunt. 1. Sic luceat lux veſtra, vt fiderum: quæ, etſi nebuliſ obuaporentur; hiſ tamen non attinguntur, minus obſcurantur; minime vllam vniquam eccliſim patiuntur. 2. Recogitate,

& veſtroſ honoreſ reſpicite, ipſiſ Angeliſ ſuperioreſ.

1. Hinc S. Franciſcuſ aiebat: ſi occurriffentambo libi; priuſ Sacerdoti, tum Angelo deruliſſet honorem. 2. Sanctuſ Antoniuſ, quem obuium habebat Myſtam, ei ſupplex accidebat, petenſ benediſtionem. 3. Conſtantiuſ Magnuſ in Nycæna profeſſuſ Synodo eſt: ſua ſe purpura conteſturum Sacerdotem, quē peccantem vidiſſet. Sacerdoteſ appellabat ſuoſ Patronoſ, aut Patreſ. 4. Theodoſiuſ Imperat. ad pedeoſ Sancti Ambroſij ſtratuſ ſupplicabat ab anathemate exolui. 5. Attila, terror & flagellum orbis, fureſ in Clerum Romanum ei vltima quæque minitabatur: ad Sacerdotiſ tamen Leoniſ Papæ conſpectum inhorruit, poſuitque ſauitiam, ac vertit viam, vimque alio.

Sacerdoteſ ſunt, qui Templum faciunt Domum orationiſ: ijdem latrocinanteeiſciant oportet: non currant cum latronibuſ, nec portionem ſuam cum illiſ ponant.

FERIA III. POST DOMINICAM
IV. Quadageſimæ.

Aſcendit Ieſuſ in templum, & docebat: & mirabantur Iudei dicenteſ, Quomodo hic literaſ ſcit, cum non didicerit? Ioanniſ 7.

Regina Saba. 3. Regu. 10. longe venienſ Raudituſ Salomonem, ſic admirata ſapientiam viri eſt, vt vltra non eſſet in ea Spirituſ; beatoſque ſeruoſ eiſ pronuntiaret. Ita nationum omnium regina Synagoga, audito Ieſu, obſtupuit, dicenſ: quomodo hic literaſ ſcit?

Nos circa idem in præſenſ

1. De inuidia.

II. De

II. De Doctrina Christiana Isagoga.

III. De legis Christiane admirabili præstantia.

IV. De scientia Christi.

P A R S I.

De inuidia.

Ea est gloria comes.

ANacharhis Philosophus causam plerique doloris hominum rogatus edicere, ait: Inuidia est qua plus de alterius prosperitate ac virtute plerique dolent, quam de viuis. 1. Ilid. Nulla est virtus, quæ non habeat contrarium inuidie malum. 2. Sicut eos, ait Stobæus, qui in sole ambulant, umbra sequitur, ita incedentis per gloriam comes est inuidia?

3. Ideo Themistocles, Dux Athen. teste Plutarch. iuuenis dicitur: Noui gesta mea necdum famam mereri; quod ea nondum inuidia comitaretur. 4. Vt recte quidam Inuidiam appellat fortunatorum antagonistam. 5. Similis draconi, Apocalyp. 12. qui cauda sua stellas trahebat; Ita virtutes rutilantes in anima nititur obfuscare inuidia.

Turbatrix multorum.

O quot ista Megæra tragedias ciuit? Angelos concitad rebellionem. Cain, Genesis 4. armat in fratrem. Fratres, Genes. 37. in Iosephum: Esau in Iacobum, Genes. 25. Saulem in Dauid, 2 Regum 14. Denique, Sapient. 2. inuidia diaboli mors intravit in orbem.

Similia.

O viperam, genitricis ventrem dirumpens, vt viuere non incipiat nisi per mortem parentis! O rubigo edax domicilij sui! O aranea; vertis in venenum, quod attingis.

Tria sunt, quæ Altissima quæque infestant:

Summa petit linor, perflant altissima ventis;

Summa petunt dextra fulmina missa Iouis;

--- Nec magnas patiens exurgere laudes Inuidia.

Alexan. Magnus, ait Aelianus lib. 12. cap. 16. tres viros suos oderat: Perdiccam, cæteris bellicosiorem: Lyfimachum, quod militia peritior: Antigonum, quod splenderet cultu regio. Pharisei veram inuidiam idæam representarunt aduersus Dominum. Liqueat vel hodie: Quomodo inuidias nouit?

P A R S II.

De Christiana Doctrina Isagoga.

DOctrina Christi peperit inuidiam maleuolorum. Leges scripsit Laco-

Legis Christiana.

nibus Lycurgus, Solon Atheniensibus, Locrentibus Zaleucus, Numa Romanis:

Christianis hodie CHRISTVS. 1. Prima

1. Ortus.

huius cathedra mons Sinai fuit: Exod. 19.

vbi eas promulgauit Deus inter tonitrua,

2. Confirmatio.

fulgura, tubas. 2. Iesus eas miraculis confirmauit natus, & prædicans: Matth. 11.

Cæci vident, claudi ambulant, mortui resur-

3. Publicatio.

gunt. 3. S. Spiritus publicauit easdem: Ioa-

tio.

14. Ille docebit vos omnia.

4. Horum testes Apostoli, quorum sonus

4. Attestatio.

in omnem terram exiuit; sequentibus signis. 1.

1. cæo per miracula

Qualis virga cum Lege in Arca simul erat: ita in Ecclesia cum doctrina quoque

miraculorum virga. 2. Sicut Iosue & muri Iericho, quicquid tentaretur, non expugnari quibant; nisi ad tubarum clangorem:

Ita nec idololatria, ac vitia, nisi ad tubas apostolicas ac miracula.

II. Vere Christi miranda doctrina est:

Acceptatio

orbem peruasit simul ac orta fuit: Vt o-

per orbem.

riens Sol orbem lumine afflat intuitu v-

no. Ecce vt orbem sillam receperit. 1. Syn-

nagoga nomine doctores eius quatuor præcipueam receperunt Apollo, Paulus, Gamaliel, Ioseph ab Arimathia. 2.

Ethnica Philosophia nomine, Hierotheus, Dionysius, Iustinus, Philosophi

Platonici. 3. Medicorum nomine Quadratus, Agrippa, Marcus, Lucas. 4. Con-

stantinus Imp. nomine Imperij: Clodo-

M m m m uas,

uæus, nomine Regum: sic regna alia Res-
que public. omnes vnam acceptarunt
Christi doctrinam.

*Non obsta-
tibus qui-
buscung.*

Et illam, cuius autor duos inter latro-
nes in cruce viuere delijit: 2. Cuius testes
Apostoli ex ima plebecula. 3. Et istis ces-
serunt Academia, tribunalia, Curia, sce-
ptrum, coronæ: inuicque patuere perula
omnia. 4. Quamque cito peruasit vniuer-
sa; tam constanter hodieque perseverat:
& vero tot inter actanta aduersa.

PARS III.

*De legis Christianæ incomparabili præ-
stantia.*

*Eius Partes
enumerata
aliquæ.*

I. Illam quis satis vnquam admiretur?
1. Cuius obiectum est, summum bo-
num amare. 2. Principia, Fides, Spes, Cha-
ritas. 3. Proprietates, septem Sacramenta;
audire Ecclesiam. Metaphysica est abs-
trahens à materia sensibili voluptatum, ac
vanitatum, philautiæ, cognationis, for-
unarum. 4. Verbo; est ea Psalm. 18. *Lex
Domini immaculata, conuertens animas, te-
stimonium Domini fidele, sapientiam præstans
paruulo.*

*Alia leges
hodie ad eam
sunt nihili.*

Quæ vsquam, vnquam similis? 1. Lex
Mahumetana scatet erroribus infandis:
Iudaica, fabulis ac deliramentis: Hæreti-
ca, blasphemis ac impietatibus.

2. Monstra sunt inferni, & orbis vlcera
Thalmud, Alcoranus, institutiones Cal-
uinianæ, &c. Sola Christi in Ecclesia Do-
ctrina vera sanctaque est.

*Et omnis
philosophia
in cumbit
ad eam.*

3. Magnus Aristoteles, Plato magnus:
at suos quisque errores habet. Illius in
libro est: *Ex nihilo nihil fit. Mundus est ab æ-
terno.* Bibliorum Codex sacra ista refu-
tat. 4. Omnis Philosophorum sapientia
permixta scorio fuit ignorantia, ineptia,
obstinacia, fallacia, &c. Narrauerunt mihi
iniqui fabulationes, sed non vti licta. 5. Mi-
rentur Euclidis regulas Mathematici:

quid ex ad Christianas? De his audebat
dicere Magister vel hostibus, Ioann. 9.
Quis vestrum arguet me de peccato? Adhuc
potuit nemo.

11. Beata Respub. in qua lex Christiana ex felicis
seruaretur examissim, diligeretur Deus: Respub.
super omnia; proxime Deum proximus;
& suum cuique redderet iustitia: &c. iam
profecto homines in alios repente com-
mutarentur.

Hoc enim proprium ipsi, vt sit Con-
uertens animas; dixerim, omnes orbis o-
ras. Immersam luxuriam, &c. Magdale-
nam, Samaritanam &c. conuertit, vt pri-
mum ijs innotuit. Viatores in Emaus, ob-
cæcati licet, ardebant tamen audientes
legem eam.

Proprium quoque ipsi hoc, vt sit Testi-
monium fidele: præstat, quod promittit. 1. præstat.
Testatur ordine Beatitudines octo. Tes-
tis & Lazarus, Lu. 16. Pauperum regnum
esse cælorum: infernum improborum
esse testis est Epulo, Pharaon, Cain, &c. 2.
Promittit suis adfore Deum in aduersis.
Præstat: Testis est Ionas, Ioseph, Daniel,
Susanna, Iudith, Mardocheus, &c. 3.
Spondet deponendos potentes de sede.
Præstat: Testis Lucifer, Aman, Nabucho-
donosor, Balthasar, Saul, &c. O doctri-
nam admirandam!

PARS IV.

De scientia Christi.

I. Diuus Thomas docet plures Deum
mundos creare posse hoc & præ-
stantiores, & ampliores. Tria tamen me-
liora reddere non posse. Gloriam bea-
torum: Iesu Humanitatem: & Matrem
Iesu. Vt dementia sit querere: *Quomodo
hic literas scit?* 1. Qui Deus, ex se ab æter-
no est omniscius: Nam, Ioann. 10. *Ego &
Pater vnum sumus*, etiam in scientia vni-
onis, & ea quæ est simplicis intelligentiæ,
de iis quæ factu possibilia sunt. Quia
in i-

*Scientia
Christi.
1. Dei infi-
nita.*

in ipso liber est vita. Verba vite habes. Io-
ann. 6.

1. *Compre-* 2. Qua Homo, & quidem Comprebenfor,
hensis ex inhabitantibus Verbi visione beatifica
hensis scilicet vniuersim omnia. Ac longe illu-
Matutinam strius, quam Angeli, Cœlitesque quicun-
& Vesper- que. Habuit enim cognitionem Verbi
tina. Vespertinam: & rerum omnium cogni-
tionem in Verbo Matutinam: infinite per-
fectam vtramque. Ac in ipso omnium
cognitio tralucebat ad Cœlites: qui in eo,
ceu speculo, peruident vniuersa. Nam in
Dei essentia sunt omnia. Ibi vident: di-
scuntque sancti orationes nostras, ac vota.
Ibi idiotæ omnium superat doctorum
scientias momento. Sancti Gregorij vox
est: Quid est, quod non videant: qui videntem
omnia vident? Iam define quærere. Quomo-
do hic literas scit?

3. *Placoris* II. 3. Deinde qua Homo viator, omnia
infusa. sciebat per scientiam infusam. Quam,
sicut creatis Angelis, Adæque Deus &
Christo infudit, cum omnibus speciebus
intelligibilibus; quas nos sero demum
vix magno cum nisu elicere discimus,
magistris sensibus. 2. Quare ut cœlorum
orbis vna cum suis astris sunt condita;
arbores paradisi vna cum fructibus; her-
bæ cum semine suo: ita Christi anima
cum omni specie intelligibili. Illa enim
cœlum est, est arbor, est herba virens ac
medica. 3. Hinc, Luc. 2. Stupebant omnes,
qui eum duodennē audiebant, super pruden-
tia, & responsis eius; & videntes admirati
sunt. Cur cum non quærebat: Quomodo
hic literas scit, cum non didicerit?

4. Quis docuit Adamum scientiam
naturarum? Quis Noen Matthesin? Quis
Iosephum ac Danielelem interpretari so-
mnia? Quis Iosuen, sistere solem? Isaiam,
solis cursū retro agere? Quis Salomonē
docuit sapientiam? Erant hæc omnes sci-
entiæ infusæ: Omnes item, aliæque in
Christo inde ab initio conceptionis.

III. Ecce, Philosophi, quo vestra reci-
dant Principia. Nihil, ait Arist. 3. de Ani.
est in intellectu, quod prius non fuerit in sensu.
At tot infusæ scientiæ in nullo prius sen-
su fuerunt, ergo fallimini vos.

Infusas respexit Psalm. 44. cum ait: Prophetia
Omnis gloria eius filie Regis ab intus, in sim-
briis aureis, circumamicta varietatibus. q. d.
Regis scientia est intrinseca in
intellectum infusa, non ab sensibus hau-
sta, noticiarum varietatib. plurimarum
insignita, adhærescens ad auream fim-
briam Diuinitatis.

Liquet in figura. Manassis vidua Iu-
ditha, Iud. cap. 10. egressa Bethuliam, vt
Holoferni caput præcideret, tanto se ar-
tificio ornauit à gemmis, armillis, lunu-
lis, & c. vt & ciues, & hostes raperet in stu-
porem: addideratque decorem decori
Deus. Ita Christi anima, vt Satanam ob-
tereret, tot gratiis condecorata exiit cœ-
lo, corpusque inuit infusa.

1. Ad hanc Angeli obstupescerent: Que
est ista, aiunt, quæ progreditur, quasi aurora?
pulchra? vt luna Electa vt Sol? 2. Obstupue-
re, qui missi ad capiendum eum, Ioan. 7.
dicentes re infecta: Nunquam sic locutus est
homo, sicut hic loquitur.

1. Quid mirum? Nam Col. 2. In eo sunt
omnes thesauri sapientiæ, & scientiæ Dei recon-
diti. 2. Quid mirum? Nam, Baruch. 3.
adinuenit omnem viam disciplinæ. 3. Et lu-
culentius Isaias 11. Requiescit super eum spi-
ritus Domini, spiritus sapientiæ & intellectus,
spiritus consilij & fortitudinis. Et quæretur
adhuc. Quomodo hic literas scit, cum non di-
dicerit?

Per ora, facta recapitulatione.

Mmmmm 2 FERIA